

Lesson 15

Sabab Nabi Nu duk kapangandelan Tuhanin

Panagna'an 8, 9

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin marjari bentel si matahan Tuhan*”.

Ellew inin **ubuste ne istori sabab Nabi Nuhin**. Suga' balikte dahu' me' bakas ta'ayate sabab Nabi Nu duk lasey mahadjehin si me' duwe lesson dehelluhin. Si kapitulu ennem dem jūd Panagna'an takaletē we' la'at te'ed me' a'ahin masa Nabi Nu; kēmon tapikil dem atey me' a'ahin la'at. Hangkan maggara' Tuhanin ngalaseyan dunyahin supaya magmula kēmon madusehanin mangga'i mangatu neyikutan me' duseden duk paharap si Tuhan mato'o duk ma'ellum te'edin.

Masa kabingkok duk kala'at miya'an, dembuwa' du a'a kasulutan Tuhanin. A'a iyan Nabi Nu. Ngandel Nabi Nu si Tuhan duk malasa si iye. Hangkan, dembuwa' ellew missā Tuhanin pu Nabi Nu duk da'akne iye ngahinang kappal hadje. Kappal iyan palahihande duk pamilyanen duk me' kahayepanin supaya siye lumahi amban laseyin. Inday bang piyen tahun paghinang disi Nabi Nu kappal inin duk tolo'anne me' a'ahin dina'ak magsusun duk ilebbahan me' duseden duk kahagad si lapal Tuhanin. Saguwa' **ga' siye niya' pakale** si pagmahalayak Nabi Nuhin. Ga' niya' kahagad si me' pina'in Nabi Nu sabab lasey sōng matekkahin.

Dembuwa' ellew memes ne kappalin. Ubus tekka ne isab oras pangahukum Tuhan manusiya' mala'atin. Tiggel ne pamasensiya Tuhan si me' mangisasin saguwa' kuwe'itu ga' ne iye masensiya. Hangkan dina'ak Nabi Nu pasakey diyata' kappal sampay pamilyanen duk dina'ak isab siye mo'o kēmon bayu'an hayep tahalal pitu' lella duk pitu' dende, duk duwe-duwe amban me' bayu'an hayep ga'i tahalal maglella-dende. Ubus pasakey ne Nabi Nu duk pamilyanen duk me' kahayepanin diyata' kappal sa dina'ak we' Tuhanin. Ubus bu pa'in Kitabin, “*Tinambel we' Tuhanin gawangin*”. Bakas iluka we' Tuhanin gawang para pagtimbul

me' a'ahin, bu iye du isab manambel iyehin. **Ellew kama'ase' Tuhanin puwas ne; tekka ne ellew mulka'ne makatalew manamalin!**

Ubus bu niya' lalat duk lugung duk linug basag manamal. Landes ulanin duk dunuk dem kēmon lahatin. Kēmon me' a'ahin lahi miha lān tudju diyata' duk si me' punu, saguwa' ga' niya' siye lumahi amban mulka' Tuhanin! Me' a'a bakas mangisas Nabi Nuhin duk maneyikutan lapal Tuhanin, kuwe'itu kata'uhande ne bang ine mato'ohin. Saguwa' kuwe'itu **tarasaw ne!** Puwas ne oras para pagtimbulin. Tinambel ne we' Tuhanin gawangin.

Diyalem ampatpū' bahangi landes ulanin bu ga'i padeheng, duk niya' buwal ellum amban dem bulak taman kēmon ilatapan sampay me' punuhin. Saguwa' kappalin pagampung du dem bohe'. Pa'in Kitabin:

“Kēmon ma'ellum diyalem dunyahin matey ne. Pinamula we' Tuhanin kēmon ma'ellum diyalem dunyahin, manusiya', hayep, me' bayu'-bayu'an mapalelehin, me' manuk-manukin. Magmula siye kēmon. Luwal matelebbi ma'ellumin disi Nu duk me' sawe'ne dem kappalin.”
(Panagna'an 7:21, 23)

Manjari inaka dem Kitabin we' tekka ne pangalegga Tuhanin sa bakas panungga'nen. Kēmon si **luwasan** kappalin magmula. **Kapangandelan Tuhanin duk tumananne me' pina'innen.**

Ine malumabey si me' a'a **diyalem** kappalin? Takeyipat Tuhanin ke disi Nabi Nu? Tuhanin mamakan manuk-manukin bu ga' siye niya' labo' si bulak bang duma'in amban kabaya'an Tuhan, ga' du siye takeyipatne. Batsate bang ine sinulat dem jūd Panagna'an kapitulu walu'. Pa'in Kitabin:

“Saguwa' ga' du takeyipat Tuhanin disi Nu duk kēmon kahayepan dem kappalin. Niya' baliyu pinatihup we' Tuhanin pī si tibu'ukan dunya ubus nagna' ne pakelles bohe'in....Manjari kapitum bulannen tahun miya'an duk pitsa sampū' duk pitu' sumanglad ne kappalin diyata' Punu Ararat.” (Pangna'an 8:1,4)

Manjari, kitete hep si me' ayat inin we' ta'esseb du we' Tuhanin Nabi Nu duk sawe'ne dem kappalin. Patihupne baliyuhin si dunya supaya pakelles bohe'in. Papīne kappalin tudju punu langkew inēnan *Ararat* supaya sumanglad la'i. Pag ubus disi Nabi Nu duk pamilyanen la'i diyata' kappal den tahun duk de simana, bohe' ma'ekka bakas mangalatapan dunyahin, teggang ne. Ubus pa'in Tuhanin pu Nabi Nu, *“Duwa'i ne ka'am amban kappal iyan, ka'am magtewtey-anakin duk me' ayu'annun.”* Hangkan duwa'i ne disi Nabi Nu amban dem kappal sampay kēmon me' kahayepanin. Pag ubus ne siye duwa'i ngahinang Nabi Nu pagkurbanan. Manjari ngeddo' iye amban me' bayu'-bayu'an hayep tahalalin duk

amban me' bayu'-bayu'an manuk-manuk tahalalin duk sōnganne si Tuhan. Sumbali'ne duk eggasne siye diyata' pagkurbananin.

Takalebi ke bang ine hininang Nabi Nu dehelluhin pag dumuwa'i ne iye amban diyata' kappal? **Magkurban iye hayep mangga' niya' dusen**en, duk eggasne diyata' pagkurbanan bakas hininangnen. Ga' du inānan we' Tuhanin sara'nen, pa'inne: *“Ta'ampun hadja duse manusiya'in bang niya' laha' bu'us.”* (Hibrani 9:22) **Pinamula we' laseyin me' a'a ma'ekka madusehanin** amban diyalem dunya, saguwa' **ga' du pinamula gamut duse** mala'i dem atey manusiya'in. Hangkan hep Nabi Nu duk tubu'nen subey pe nōng kurban si Tuhan sabab duseden. Bakas kitete ne we' luwal kamatey makajari muwasan dusehin. Me' kurban sinōngan we' kapapu'anten bi bu sinumbali' masaley kuwe' limbagan Manimbulin hadja. Masa miya'an ga' pe bakas pitu Manimbulin si dunya supaya iye matey, hātinin bu'us di laha'nen, supaya kabayedanne utang para duse me' tubu'an Apu' Adamin. Kēmon miya'an dembuli pe amban masa Nabi Nu. Hangkan pag duwa'i Nabi Nu amban diyata' kappal magtawus iye numbali' hayep pagkurban supaya anaknen duk tubu'nen si pesōngan kata'uhan we' ga'i ginanti'an sara' Tuhanin pa'inne, *“tumbas si me' a'a magdusehin matey siye”* (Roma 6:23) duk *“ta'ampun hadja duse manusiya'in bang niya' laha' bu'us.”* (Hibrani 9:22)

Manjari pa'in Kitabin:

“Ta'ūk we' Tuhanin bengngi ineggas miya'an duk kasulutan iye.... Manjari iledjiki'an si Nu duk anaknen we' Tuhanin, pa'inne, 'Pa'ekkahun bi tubu'bin duk ka'am nga'ekka duk lapatun bi dunyahin.....Ngajanji' ku si ka'am duk si me' tubu'bi me' pangkat-mamangkat. ....we' ga'i ne te'ed laseyanku balik dunyahin supaya magmula kēmon sasuku tege napas tu'u si dunya. Ga'i ne te'ed ilaseyan balik dunyahin pamaka'at iye....Iye inin indan janji'ku si ka'amin duk si kēmon tege umul. Janji'ku si ka'am pangkat-mamangkat ga' niya' tamananne. Pabettadku bidadalihin diyata' mahawan indan janji'ku si dunyahin. Kahaba' pagabunku diyawa' langitin duk takite du bidadalihin diyalem gabun, ta'essebku du janji'ku si ka'am inin duk si kēmon bayu'-bayu'an tege umul dem dunyahin. Ga'i ne te'ed balik laseyin pamaka'at sasuku tege umulin.’” (Panagna'an 8:21; 9:1,9,11-15)

Si me' ayat bakas tabatsate kuwe'itu inin niya' dembuwa' bissā binalik we' Tuhanin pu Nabi Nu minlime. Bakas takalenu ke? Bissā inin **janji'**. Bang tina'at bissā inin dem Lapal Tuhanin sigi-sigi hātinin we' sanggup espesiyal amban Tuhan para si manusiya'. **Tuhanin Manumanan janji'in**. Kapangandelan Tuhanin bu mabaya' pakitehanne si me' tubu' Apu' Adamin we' kapangandelan iye! Hangkan – pegge' hāp Tuhanin – ngajanji' iye pu Nabi Nu duk me' tubu'nen, pa'inne, *“Ga'i ne te'ed ilaseyan*

balik dunyahin pamaka'at iye.” Iye pananggung Tuhanin. Duk duma'in hadja missā Tuhanin saguwa' hinanganne isab indan, pinabettadan bidadali we' ne diyata' mahawan.

Kata'uhannu ke we' **bidadalihin** takitete magtekka-tekka bang bakas ulan, indan sabab **kapangandelan Tuhanin**? Kahaba' kitete bidadalihin diyata' mahawan, mabaya' Tuhanin ma'esseban kite bi we' sigi-sigi iye kapangandelan sampay pangkat-mamangkat. Pinabettad we' Tuhanin bidadalihin diyata' mahawan supaya tapabugtu'ne janji'nen we' bohe'in ga'i ne laseyanne balik pamaka'at sasuku tege umulin. Bugtu' Tuhanin Manumanan janji'in! **Kapangandelan iye!**

Puwas amban istori Nabi Nu inin ekka pe makajari akate namba, saguwa' makajari isab tabatsabi dihananbi dem Kitab Tawrat jūd Panagna'an, kapitulu siyam. Inaka la'i we' ellum pe Nabi Nu 350 tahun, ubus, behune matey, bahi' ne te'ed iye.

Na, balikte sinduwe-sinduwe me' bakas ta'ayate sabab Nabi Nu. Niya' duwe panilewku. Ine pagbidda'an Nabi Nuhin duk me' a'a sinduwehin masaley? Ine hinang Nabi Nuhin hangkan kasulutan Tuhanin si iye? Dembuwa' hadja hininangnen. **Kahagad Nabi Nu si lapal Tuhanin.** Iye jānnen hangkan Nabi Nu ga' magmula magsumbaya' duk me' a'a masa miya'an. Pakale ka'am si me' sinulat dem Lapal Tuhanin sabab Nabi Nu:

“Si Nu asal sandel si Tuhan pegge' sakali' iye inakahan we' Tuhanin we' niya' bala' sōng tekka si dunya, kinahagad we' ne bisan pe ga' takitene. Tinuhut we' ne panganda'akan Tuhanin duk ngahinang iye kappal hadje pasakeyanne duk me' anak-andanen. Manjari pag tekka dunuk mahadjehin duk ilatapan dunyahin, ga' du siye magmula. Kēmon a'a sinduwe dem dunyahin ilegga we' Tuhanin, saguwa' si Nu kinimatan bentel we' Tuhanin pegge' sandel iye si Tuhanin.” Saguwa' *“Tuhanin ga'i te'ed kasulutan pu sine-sine bang ga'i sandel si iye.”* (Hibrani 11:7,6)

Niya' **duwe bissā** subey enna'te dem ateyte. Dembuwa' me' bissā inin bakas tasabbutte ne. Sabab ine kasulutan Tuhanin pu Nabi Nu? **Sabab sandelnen. Nabi Nu kahagadne Tuhanin; kahagad iye duk tuhutne me' bakas pina'in Tuhanin.** Sandel Nabi Nu si Tuhan duk kahagadne lapalnen bisan kēmon me' sinduwehin ga'i kahagad. Sabab sandel Nabi Nuhin tinimbul iye we' Tuhanin amban diyalem me' a'a mala'at mapaliput si iye masaley. Bang ka'am me' mapakale si programa inin ellew inin, **to'o ke ka'am kahagad si me' bakas pina'in Tuhanin?** Iye kabaya'an Tuhanin si kite bi dangan-dangan, we' kahagad kite bi kuwe' Nabi Nuhin.

Kaduwenen subey enna'te dem ateyte amban istori Nabi Nu inin, **mas pesōng pe importante amban sandel Nabi Nuhin.** Kata'uhannu

ke bang ine? We' **kapangandelan Tuhanin**. Ine jānnen hangkan kapangandelan Tuhanin mas importante amban sandel Nabi Nuhin? Pegge' bang si' Tuhanin ga'i kapangandelan duk tumananne janji'nen duk sanggupnen, ga' si' niya' kagunahan sandel Nabi Nuhin si Tuhanin. Kēmon kite kata'uhante bang sa'ingge bang kite ngandel si a'a ga'i numanan sanggupne. Upama, niya' bagaynu bu nanggung iye, pa'inne: “Sumu bo'ohante kew da karut paley.” Bu kahagad kew isab; ngandel kew si iye. Sa'ingge kew bang ga'i kew bo'ohanne? Mandā'-dā' kew (duk kaw kew isab inusan!). Ga' niya' kagunahan sandelnu si bagaynun. We'ey? Pegge' ga'i tuhut bagaynun me' bakas pananggungnen. Ngandel kew si a'a ga'i kapangandelan.

Duma'in sa miya'an bang Tuhanin. Pa'in Kitabin:

“Bang kite ga'i teteg si iye, masi du iye kapangandelan duk asal tumananne du bissānen. Pegge' bang iye, ga'i te'ed pinda addatnen.” (2 Timoteo 2:13) *“Kēmon manusiya'in kuwe' balili duk kēmon kabantuhanden kuwe' sumping sabet. Lanes du balilihin duk pagpag du sumpingin. Damikkiyan manusiya'in matey du duk ga'i layun. Saguwa' lapal Tuhanin teteg salama-lama.....Sasuku ngandel si iyehin ga'i te'ed ka'iya'-iya'an!”* (1 Petros 1:24,25; 2:6) Awe', **“kapangandelan te'ed Tuhanin!”** (1 Korinto 1:9)

Tumananne te'ed me' pananggungnen! Kitete du si istori Nabi Nu inin we' **tahinang Tuhanin kēmon bakas pananggungnen**. Tabatsate bang sa'ingge tinimbul we' Tuhanin kēmon diyalem kappalin duk hukumne kēmon me' a'a si luwasanin, sa bakas pina'innen.

Kitete isab we' inampun duse Nabi Nuhin pegge' nōng iye laha' hayep pagkurbanne, sa bakas dina'ak we' Tuhanin. Duk bakas takaletе we' pinabettad we' Tuhanin bidadalihin diyata' mahawan supaya Nabi Nu duk kēmon me' a'ahin ga'i takeyіpatde we' **“kapangandelan Tuhanin!”**

Manjari me' bagayku mapakalehin, bisan takeyіpatnu kēmon bakas bissāte ellew inin, da'a keyipatanun dembuwa' inin: **Kapangandelan Tuhanin!** Ga'i du ganti'anne Lapalnen. Tumananne du pananggungnen bisan iye kuwe' bentuk lomboy numananne. *“Kapangandelan Tuhanin... sasuku mangandel si iyehin ga'i te'ed ka'iya'-iya'an.”* (1 Korinto 1:9; 1 Petros 2:6) Kahagadte bi iye duk teyima'te bi Lapalnen bu subey diyawa' ateyten. Karayaw niya' kagunahanne si kite bi istori Nabi Nuhin duk lasey mahadjehin. Niya' kagunahanne bang lekkatte Nabi Nu makahagad si Lapal Tuhanin sasang kēmon me' sinduwehin ga'i ngatu kahagad si lapalnen duk magmula siye.

Na, taman inin ne hadja ellew inin. Hāp isab bakas pakale kew ellew inin. Bang lesson balik payamante bang ine mapalabey si me' tubu'an Nabi Nuhin duk bang we'ey ekka bayu'an bissā tu'u si dunya.....

Karaway iledjiki'an kew we' Tuhanin bang kew mikil-mikil sabab mabennal amban Lapalne inin:

“Kapangandelan Tuhanin....sasuku ngandel si iyehin ga'i te'ed ka'ia'-iya'an.” (1 Korinto 1:9; 1 Petros 2:6)

Wassalam